
מַעֲשֵׂי צַדִּיקִים – הַזָּקֵן
שֶׁלֹּא פָּחַד מֵהוֹרְדוֹס
סיפור אמתי של גבורה, מתקופת בית שני.

מָתַי וְאֵיפֹה סֻפַּר הַסִּיפּוּר?

- הסיפור שלנו לא מהתלמוד, אלא **ספור היסטורי!**
- הוא קרה לפני כאלפים שנה, בימי **שלטון בית חשמונאי** (בית שני).
- ההיסטוריון היהודי **יוסף בן מתתיהו** כתב אותו בספרו המפורסם **"קדמוניות היהודים"**.

בית שני
ימי שלטון בית חשמונאי

בית ראשון | ימי שלטון בית חשמונאי | בית ראשון | תקופת המשנה והתלמוד

Gemini Notebook

הַדְּמוּיוֹת בְּסִיפּוּר שֶׁלָּנוּ

הַמֶּלֶךְ הוֹרְקְנוֹס הַשֵּׁנִי:
מֶלֶךְ יְהוּדָה, חַלָּשׁ וְחוֹשֵׁשׁ.

הוֹרְדוֹס הַצָּעִיר:
מוֹשֵׁל הַגָּלִיל. חָזָק,
אַכְזָרִי וְלֹא שׁוֹמֵר חֹק.

הֶחָכָם הַזָּקֵן:
מְצַדִּיקִי הַסַּנְהֶדְרִין בִּירוּשָׁלַיִם.
אִישׁ אֱמֶת מָלֵא יִרְאַת שָׁמַיִם!

Gemini Notebook

מַעֲשָׂיו הָרָעִים שֶׁל הוֹרְדוֹס

- הַמֶּלֶךְ מִנָּה אֶת הוֹרְדוֹס לִהְיוֹת הַמּוֹשֵׁל שֶׁל אֵזוֹר הַגָּלִיל.
- **הוֹרְדוֹס הִשְׁתַּמֵּשׁ בְּכֹחוֹ לְרָעָה!** הוּא תָּפַס אֲנָשִׁים וְהָרַג אוֹתָם בְּעַצְמוֹ, בְּלִי לַעֲשׂוֹת לָהֶם מִשְׁפָּט צֶדֶק.
- **זֶהוּ מַעֲשֶׂה שֶׁנֶּגֶד תּוֹרַת ה'!**

Gemini Notebook

הַתְּפִלָּה וְהַזְּעָקָה לַצָּדָק

הַמִּשְׁפָּחוֹת הַכּוֹאֲבוֹת לֹא שָׁתְקוּ.

הֵם הִתְפַּלְּלוּ לַה' שֶׁיַּעֲשֶׂה מִשְׁפָּט צֶדֶק, וּבָאוּ לִזְעֹק לִפְנֵי הַמֶּלֶךְ הוֹרְקָנוֹס:

אֵין לְשׁוּם מוֹשֵׁל רְשׁוּת לְהָמִית אָדָם בְּלִי מִשְׁפָּט! צָרִיךְ לַעֲצֹר אוֹתוֹ!

Gemini Notebook

הוֹרְדוֹס מֶזֻמָּן לְמִשְׁפָּט
חַכְמֵי יִשְׂרָאֵל, הַסַּנְהֶדְרִין, דָּרְשׁוּ לַעֲשׂוֹת צֶדֶק.
הַמֶּלֶךְ הוֹרְקַנוֹס נִכְנַע לַלַּחַץ וְשָׁלַח אִגֶּרֶת דְּחוּפָה לְהוֹרְדוֹס:
"עָלֶיךָ לָבוֹא מִיָּד לִירוּשָׁלַיִם, וְלַעֲמֹד לְדִין עַל מַעֲשֶׂיךָ!"
Gemini Notebook

"אִיּוּם בִּמְקוֹם חֲרָטָה"
כַּאֲשֶׁר אָדָם מֻזְמָן לְמִשְׁפָּט, הוּא בָּא בַּעֲנָוָה.
אֲבָל הוֹרְדוֹס? הוּא נִכְנַס לְאוּלַם הַסַּנְהֶדְרִין כְּשֶׁהוּא לָבוּשׁ בִּבְגָדִים שֶׁל מֶלֶךְ, בְּצֶבַע אַרְגָּמָן!
סְבִיבוֹ עָמְדוּ שׁוֹמְרִים חֲמוּשִׁים בִּכְלֵי נֶשֶׁק, כְּדֵי לְהַפְחִיד אֶת הַדַּיָּנִים.

"שְׁתִיקָה מוּל כֹּחַ"
הַדַּיָנִים הֵבִינוּ אֶת הָרֶמֶז: אִם יַאֲשִׁימוּ אֶת
הוֹרְדוֹס, מִי יוֹדֵעַ מָה יִקְרֶה לָהֶם?
הַפַּחַד כָּבַשׁ אֶת הָאוּלָם.
אַף אֶחָד לֹא הֵעֵז לְדַבֵּר. כֻּלָּם שָׁתְקוּ. קַל
מְאוֹד לְפַחֵד מֵאָדָם חָזָק וְאַלִּים...

"אִישׁ הָאֱמֶת קָם עַל רַגְלָיו"
בְּתוֹךְ הַדְּמָמָה הַמַּוְפְּחִידָה, קָם מִמְּקוֹמוֹ זָקֵן אֶחָד מֵחַכְמֵי הַסַּנְהֶדְרִין.
הוּא יָדַע שֶׁה' הוּא הַשּׁוֹפֵט הָאֲמִתִּי, וְלָכֵן הָיָה מָלֵא בְּיִרְאַת שָׁמַיִם, וְלֹא בְּפַחַד מִבָּשָׂר וָדָם!
הוּא הִבִּיט בַּדַּיָּנִים הַשׁוֹתְקִים וְהֵרִים אֶת קוֹלוֹ.
Gemini Notebook

דִּבְרֵי הַזָּקֵן שֶׁלֹּא רָעַד
"חֲבֵרַי! אָמַר הַזָּקֵן בְּקוֹל רָם.
"הָאִישׁ הַזֶּה, שֶׁנַּאֲשָׁם בִּרְצִיחָה,
עוֹנֵם בְּמַזְיְיחָה,
עוֹמֵד לְפָנֵינוּ לָבוּשׁ בְּאַרְגָּמָן!"
"הוּא בָּא לְהַזְכִּיר לָנוּ מִי חָזָק יוֹתֵר,
וְלֹא כְּדַי לְהִשָּׁפֵט לְפִי דִּין הַתּוֹרָה!"

הַנְּבוּאָה שֶׁל הַצַּדִּיק
הַזָּקֵן הַמְּמַשִּׁיךְ וְאַמַּר דְּבָרִים שֶׁנֶּחְרְתוּ בְּזִיכְרוֹן הַדּוֹרוֹת:
"דְּעוּ לָכֶם – הָאִישׁ הַזֶּה, שֶׁאַתֶּם מְפַחֲדִים לִשְׁפּוֹסט, יוֹם אֶחָד יִפְגַּע גַּם בָּכֶם, וְגַם בַּמֶּלֶךְ בְּעַצְמוֹ!"
אִם מְוַתְּרִים לָרֶשַׁע עַכְשָׁו, הוּא רַק יִגְדַּל.

הַמֶּלֶךְ מְעַכֵּב אֶת הַדִּין
הַמֶּלֶךְ הוֹרְקָנוֹס רָאָה שֶׁדִּבְרֵי הַזָּקֵן עָשׂוּ רֹשֶׁם גָּדוֹל, וְשֶׁהַדַּיָּנִים עוֹמְדִים לְהַעֲנִישׁ אֶת הוֹרְדוֹס.
הוּא פָּחַד מְאוֹד מִמָּה שֶׁיִּקְרָה אִם יַרְשִׁיעוּ שַׂר צָבָא חָזָק כָּל כָּךְ.
לָכֵן, הַמֶּלֶךְ הוֹדִיעַ: "הַמִּשְׁפָּט נִדְחֶה לְיוֹם אַחֵר!"

הַבְּרִיחָה בֶּחָשֵׁכָה

הוֹרְדוֹס הֵבִין שֶׁבִּזְכוּת הַזֵּקֶן הָאֶחָד - הָאֱמֶת נִצְּחָה אֶת הַפַּחַד.
בְּאוֹתוֹ לַיְלָה הוּא בָּרַח מִירוּשָׁלַיִם בַּחֲשַׁאי לְעֵבֶר דַּמֶּשֶׂק, וְכָךְ חָמַק מֵהַמִּשְׁפָּט.
אֲבָל גְּבוּרַת הַזֵּקֶן נִזְכְּרָה לָנֶצַח!

Gemini Notebook

מִי הָיָה הַזָּקֵן? סוֹד מֵהָעָבָר!

הַסִּיפּוּר לֹא כָּתוּב בַּתַּלְמוּד, אֶלָּא בְּסִפְרוֹ שֶׁל יוֹסֵף בֶּן מַתִּתְיָהוּ (שֶׁקָּרָא לוֹ "סַמְיָאס").
יֵשׁ לָנוּ בַּמָּסֹרֶת שְׁתֵּי דֵּעוֹת מִי זֶה הָיָה:

דֵּעָה א':
שְׁמַעְיָה!
(מֵהַזּוּג הַמְּפֻרְסָם "שְׁמַעְיָה וְאַבְטַלְיוֹן", רַבּוֹתֵיהֶם שֶׁל הִלֵּל וְשַׁמַּאי).

דֵּעָה ב':
שַׁמַּאי הַזָּקֵן!
(לְפִי סֵפֶר "יוֹחָסִין" שֶׁנִּכְתַּב הַרְבֵּה יוֹתֵר מְאֻחָר).

Gemini Notebook

שִׂימוּ לֵב – לֹא לְהִתְבַּלְבֵּל!

יֵשׁ סִפּוּר אַחֵר, מוּכָּר מְאוֹד בַּגְּמָרָא (בָּבָא בָּתְרָא), עַל רַבְּלְטִיהוֹ נִי רַבִּי בָּבָא בֶּן בּוּטָא שֶׁהוֹרְדוֹס עִוֵּר אֶת עֵינָיו כְּשֶׁהָיָה כְּבָר מֶלֶךְ.

זֶהוּ סִפּוּר נִפְרָד לְגַמְרֵי! מְדֻבָּר בְּחָכָם אַחֵר וּבִזְמַן אַחֵר.

Gemini Notebook

מָה אָנוּ לוֹמְדִים? – הַצַּדִּיק (הוּא)

הַזָּקֵן לֹא עָשָׂה חֶשְׁבּוֹן שֶׁל כָּבוֹד אוֹ כֶּסֶף. הָיְתָה לוֹ יִרְאַת שָׁמַיִם אֲמִתִּית!

כְּשֶׁהוּא רָאָה מַשֶּׁהוּ רַע וְלֹא הוֹגֵן – הוּא אָמַר אֶת הָאֱמֶת בְּקוֹל רָם,
גַּם כְּשֶׁעָמַד לְבַדּוֹ מוּל רָשָׁע חָמוּשׁ.

Gemini Notebook

מָה אָנוּ לוֹמְדִים? – הַחֶבְרָה (אֲנַחְנוּ)

קַל מְאוֹד לְשִׁתּוֹק כְּשֶׁכֻּלָּם סְבִיבֵנוּ שׁוֹתְקִים.

לִפְעָמִים, הַלַּחַץ הַחֶבְרָתִי אוֹ הַפַּחַד מִמָּה יַגִּידוּ גּוֹרֵם לָנוּ לֹא לַעֲשׂוֹת אֶת הַדָּבָר הַנָּכוֹן.

עָלֵינוּ לִזְכֹּר שֶׁה' תָּמִיד רוֹאֶה אֶת הַלֵּב שֶׁלָּנוּ!

Gemini Notebook

מָה אָנוּ לוֹמְדִים? – לָקַחַת לַחַיִּים (אֲתָּה!)

בַּפַּעַם הַבָּאָה שֶׁתִּרְאֶה מַשֶּׁהוּ לֹא הוֹגֵן, פְּגִיעָה בְּחָבֵר, אוֹ מַעֲשֶׂה רַע אַל תִּפְחַד!

הֱיֵה יְהוּדִי שֶׁל תּוֹרָה: נַסֵּה לִהְיוֹת הַקּוֹל הַיָּחִיד שֶׁמֵּעִיז לְהַגִּיד אֶת הָאֱמֶת.

עֲשֵׂה זֹאת בְּעֹז, בְּכָבוֹד, וּמִתּוֹךְ אַהֲבַת ה'!

Gemini Notebook